

IZHAJA VSAK DAN

Če se ne da najti v praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Psemalične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih knjarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.)

GLASI BE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA, lastnik konsorcij lista „Edinost“, - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 20.

Poštno-hranilnični račun števe 841-652. TELEFON št. 11-57.

Diplomatični stiki med zavezniki pretrgani.

Boji pri Krivolaku, Ročani in na stari meji.

Situacijsko poročilo.

DUNAJ, 6. (Izv.) Najvažnejši in popolnoma nepričakovani dogodek današnjega dne je dejstvo, da je Srbija danes prekinila diplomatske stike z Bolgarsko in odpoklicala svojega poslanika dr. Spaljkoviča iz Sofije.

Še noči je vladna „Samouprava“ plectirala za miren sporazum med obema zaveznikoma, ki naj bi združil Srbijo in Bolgarsko v boju za obrambo balkanskih interesov. Da so se srbski državniki sedaj kar nenadoma odločili k tako dalekosežnemu koraku, kot je prerušenje diplomatskih odnosov z Bolgarsko, kar pomeni, da je vojna sedaj tudi formalno izbruhnila, si v tukajšnjih političnih krogih razlagajo tako, da je morala srbska vlada dobiti iz Rumunije natančne informacije, da je pripravljena Rumunija z orožjem v roki nastopiti proti Bolgarski. V dunajskih uradnih krogih se namreč danes odkrito priznava, da so pogajanja med Bolgarsko in Rumunijo, ki se vrše pod protektoratom dunajske vlade, dospela do jako kritičnega štadija in nikakor ne morejo naprej.

Bolgarska se nahaja vsled postopanja Rumunije navzlic svojim delnim uspehom pri Krivolaku v zelo prekarjem položaju. Vrhu tega se iz zelo zanesljivih virov poroča, da se srbska ofenziva pri Kočani zelo uspešno nadaljuje in ni izključeno, da se posreči Srbom prebiti bolgarski centrum in jim priti za hrbet. Enaka nevarnost pa grozi tudi srbskemu centru, ker je vsled poraza timoške divizije pri Krivolaku bolgarski četi, ki je došla z grškega bojnega polja, pot proti severu odprta.

Vsekakor se pripravljajo na bojišču odločilni dogodki. Bolgari napenjajo vse sile, da pače odločitev čimprej, ker je le še malo časa do popolne mobilizacije rumunske armade.

Iz Aten prihajajo neprestano poročila o novih velikih grških zmagah, vendar pa bolgarskih porazov na grškem bojišču ni vzeti preveč tragično. Bolgari imajo namreč proti Grkom le malo vojaštva, ker so zadnje dni odposlali z grškega bojišču več oddelkov proti Srbom, katere smatrajo za silno nevarne nasprotnike.

Na Bolgarskem javno razpoloženje kljub uspehu pri Krivolaku ni najboljše. Dejstvo, da je Bolgarska ponudila Rumuniji odkupnino za njeno nevtralnost, je

vzbudilo v vsaj bolgarski javnosti velikansko razburjenje. Javnost je odločno proti tem načrtom in zahteva, da Bolgarska niti koščka bolgarskega ozemlja ne sme odstopiti Rumunom. Poleg tega je tudi vest, da bi Turčija že obljubila svojo nevtralnost, netočna. Oficijozno se namreč javlja iz Carigrada, da bi bila Turčija sicer pripravljena varovati svojo nevtralnost, a se armade polašča prevelika nervoznost.

Situacija na macedonskem bojišču se slika danes takole:

Vojaško so Bolgari svoj položaj nekoliko zboljšali, čeravno pretiranim vestem ni preveč verjeti, politično pa se je bolgarski položaj zelo poslabšal.

CARIGRAD, 6. (Izv.) Oficijozno se javlja: Porta želi na vsak način varovati svojo nevtralnost v sedanjih dogodkih na Balkanu, poudarja pa, da postaja javno mnenje zlasti pa armada, zelo razburjena. Težavno bo brzdati armado, ne da bi Turčija dobila priznanje svojih pravic.

BELGRAD, 6. (Izv.) Včerajšnja „Samouprava“ piše: Srbija stoji tudi še po dosedanjih bojih na stališču, da je neobhodno potreben sporazum med obema državama. Treba je preiti preko sedanjih bojev k skupnemu varstvu ogroženih balkanskih interesov. Srbija nikakor ne želi pogibelji bolgarskih bratov in je vedno pripravljena zvezati se z njimi. Direktna poravnava se sicer vsiljuje sama od sebe, a vprašanje je, če je današnja bolgarska politika zmožna za take kombinacije. Zdi se, da optimizem ni preveč upravičen.

Odpočilo srbskega poslanika iz Sofije.

BELGRAD, 6. (Izv.) Srbska vlada je izročila danes bolgarski vladni noto, v kateri poudarja, da je Bolgarska iz nerazumljivega sovrašstva in zahrbtno napadla srbsko armado brez vojne napovedi. Radi tega je sedaj zvezna pogodba razveljavljena in je srbska vlada primorana prekiniti diplomatske odnose z Bolgarsko in odpoklicati svojega poslanika iz Sofije. Nota je bila danes zjutraj izročena bolgarskemu poslaniku Toševu.

Bolgarska odpoklicala svoje poslanike.

SOFIJA, 6. (Izv.) Bolgarska vlada je danes odpoklicala svoje poslanike iz Bolgrada, iz Aten in s Cetinja. Varstvo bolgarskih podanikov v imenovanih deželah prevzame Rusija. — Za jutri je sklicano sobranje.

je rekla z glasom, v katerem ni čutil niti najmanjšega razočaranja. — S teboj, Pavel, grem, kamorkoli hočeš.

— In jutri te odpeljem proč odtod, — je rekel. To stanovanje se mi ne zdi primerno za svojo bodočo soprogo.

— Veselilo me bo, da pridem odtod, — je odgovorila trudno. — Gospa Trentova dvomi o meni in mi ne zaupa; pač misli, da si padel v roke pravi zločinci. Kako naj ti povrnem, kar si storil zame?

— Take stvari naj bi se niti ne omenjale med nama, ljuba moja. Niti ne misli o tem dalje, Oditi moram; posetiti moram danes še dr. Courtneya.

— Zakaj?

— Naprosim ga, da bi mi bil za pričo pri poroki.

— Ne stori tega, dragec. Jaz ga ne morem trpeti, on pa mene tudi ne. Vedela sem to že od prve ure.

— On je edini človek, ki sluti nekaj o najini ljubezni, Dora, in je molčal doslej. Naprositi pa ga moram tudi, da uredi za časa najine odsotnosti celo vrsto majhnih stvari.

— O, stori, kakor pač sam hočeš, — je odgovorila smehljaje. — Bo mi popolnoma vseeno, ali mi je ljub ali ne, samo da naju ne loči,

Srbski poraz pri Krivolaku. — Novi boji.

SOFIJA, 6. (Izv.) Uradno se poroča: V bitki pri Krivolaku je bilo ujetih 35 oficirjev in 4000 vojakov srbske timoške divizije in zaplenjenih 27 brzostrelnih topov, 6 mitraljez in tren dveh regimentov.

SOFIJA, 6. (Izv.) „Agence telegraphique bulgare“ poroča: Močni srbski oddelki so napravili včeraj na macedonskem bojišču v jugovzhodni smeri pred Stipom dva izpada, Bolgarske čete so podvzele protinapad in so bili Srbi z občutnimi izgubami odbiti.

Prvi transport srbskih ujetnikov.

SOFIJA, 6. (Izv.) Danes je prispel semkaj prvi transport srbskih ujetnikov, med njimi en major.

Boji okoli Kočano.

BELGRAD, 6. (Izv.) Srbski tiskovni urad poroča: Po bojih na Rajčanskem brdu, kjer so Srbi razbili desno bolgarsko krilo, obstoječe iz četrte bolgarske armade, so Srbi napadli bolgarski prostovoljski kor pod poveljstvom generala Geneva, ki tvori najskrajnejše desno krilo na progl Klipka Triška. Včeraj ob štirih popoldne so Srbi hrtb Klipka zavzeli z jurišem, prostovoljsko četo razbili in jo pognali na staro bolgarsko mejo.

BELGRAD, 6. (Izv.) Po bojih pri Koti 650 so našli srbski vojniki dnevniki bolgarskega podpolkovnika Georgjeva, ki se prične s sledečim značilnim stavkom: Dne 16. junija (po starem koledarju) ob pol 9 zjutraj smo dobili telefonsko povelje, da naj prične bolgarska armada dne 17. junija ob treh zjutraj z vojaškimi operacijami proti Srbom in Grkom. Dne 16. junija ob 11 ponoči je prispelo pismeno povelje. — Ta stavek dokazuje, da je bil bolgarski napad že dolgo časa pripravljen in dobro premišljen.

BELGRAD, 6. (Izv.) Srbska kavalarija je danes ob 10 dopoldne prl zasledovanju bežečih Bolgarov prispela v Kočano.

Strategični položaj na macedonskem bojišču.

BELGRAD, 6. (Izv.) V vojaških krogih slikajo položaj na macedonskem bojišču sledeče: Rezultat sedanjih bojev je ta le: Srbska armada očividno napreduje proti desnemu bolgarskemu krilu, ki obstoji iz četrte prslavske in sedme rilske divizije, ki imate vsaka po šest regimentov in še poseben prostovoljski zbor pod vodstvom generala Geneva. Desno bolgarsko krilo je razbito in vrženo na desni breg reke Bregalnice na rob Plackavičke planine; čete se umikajo v neredu in puščajo na bojišču veliko število orožja in municije.

Tokom vseh dosedanjih bojev ima Bolgari zaznamovati le eden, ne baš znaten

— Ne, tega ne stori nikdar, ljubica, — je rekel, ko jo je poljubil v slovo. — Jutri zjutraj pridem semkaj, da te odvedem v boljše stanovanje.

— Svojevoljen bo, — je rekla sama pri sebi, ko je odšel.

— Stotnik Challis je govoril še z gospo Trentovo, preden je odšel iz hiše.

— Gospodična Zuetova se preseli jutri v drugo stanovanje, — je rekel mirno. — Nama obema se zdi to primerno.

— In meni tudi, gospod stotnik, — je odgovorila gospa Trentova. Ne smete biti hud, toda ljubše mi je, da nisem nikakor zapletena v to stvar. Plačal ste me zelo darežljivo in mlada dama je bila prijetna gostinja; toda prav mi je tudi, če odide.

— Ubogi človek, — je rekla gospa Trentova sama zase, gledaje za njim, ko je odšel, — do konca svojega življenja bo obžaloval ta korak.

Pavel Challis je prišel še pravočasno k skupini večerji domov, a po večerji je šel k svojemu polkovniku in je uredil vse zaradi dopusta.

Do dopusta je imel pravico in ga je tudi dobil brez težav.

— Zdi se mi, da porabite svoj prihodnji dopust za ženitovanjsko potovanje, potovanje, Challis, — je rekel polkovnik.

vspeh na jugu macedonskega bojišča in sice proti srbskim četam, ki so bile med Vardarjem in Krivo Lakavico. Tam se je Bolgarom, ki so bili v veliki pr. moči nad Srbi, po silno krvavih bojih, ki so trajali celih 5 dni in 5 noči, posrečilo prisiliti Srbe, da so se umaknili za 6 km na desni breg Vardarja. Bolgari so zasedli Krivolak, vendar pa so bolgarski uspehi na jugu ne more meriti s srbskimi uspehi na severu. Srbi so na več točkah zavzeli jako važne pozicije bolgarske armade, dočim so Bolgari osvojili le eno točko na srbskem macedonskem teritoriju.

Srbi zopet vdri na bolgarsko ozemlje.

DUNAJ, 6. (Izv.) Iz Sofije se uradno poroča, da je 22 oddelkov srbske armade prodrlo iz vrhov Golemega vrha na bolgarsko ozemlje v okolico Bazilovgrada, v kjustendilskem okraju. Na potu so plenili po vaseh in odpeljali s seboj več bolgarskih žen.

Strašne posledice bratomorne vojne.

BELGRAD, 6. (Izv.) Vse bolnišnice so že napolnjene z ranjenci. Danes je zopet prispelo 500 ranjencev. Pomanjkanje zdravnikov je silno občutno, vsled česar prosi vlada nujne pomoči.

BELGRAD, 6. (Izv.) Dosedanje srbske izgube so naravnost kolosalne. Njih število že presega število žrtev v prvi balkanski vojni.

BELGRAD, 6. (Izv.) Uradno se poroča: Srbske izgube v dosedanjih bojih znašajo že 15 000 mrtvih in ranjenih. Bolgarske izgube se cenijo na 20.—25.000 mož.

DUNAJ, 6. (Izv.) Tukajšnji nepristranski politični krogi so dobili zanesljive informacije o zelo čudnem postopanju bolgarskih čet proti Srbom in Grkom. Poročila zatrjujejo, da so Bolgari več srbskih in grških ranjenih oficirjev in vojakov masakrirali. Postopanje Bolgarov vzbuja tudi že v evropskih diplomatskih krogih veliko ogorčenje.

Grki zasedli Dojran.

ATENE, 6. (Izv.) Uradno se poroča: Grške čete so danes zavzele Dojran in so garl umaknili proti severu.

Gjevgelija še vedno v grških rokah.

SOLUN, 6. (Izv.) Preden so se Bolgari umaknili iz Gjevgelije so razdrli mali most čez Vardar. Gjevgelija se nahaja še vedno v grških rokah.

Boji ob stari srbskobolgarski meji.

SOFIJA, 6. (Izv.) Ker je srbska armada z nekaterimi svojimi oddelki prekoračila mejo, je dobila bolgarska armada povelje, naj ukrene vse potrebe za varstvo meje in udari na srbsko ozemlje. Danes do oldne je močna bolgarska kolona pri Sv. Nikolaju, se-

— To je tudi bil moj namen, gospod polkovnik.

— Pa ste izpomenili ta svoj načrt?

— V nekem oziru, da!

— Mis Daintreejeva je potrpežljiva

dama in zelo zaupljiva, da vam dovoljuje, da edpotujete tako sami.

— Jaz in mis Daintreejeva se razumeva

popolnoma dobro, — je odgovoril stotnik Challis resno.

— Tu najbrž ni nekaj v redu, si je rekel polkovnik sam pri sebi, ko je gledal za stotnikom Challisom, ki je korakal preko vojašničnega dvorišča. — Kaj neki more biti? Courtney mi bo gotovo znal pojasniti to stvar.

Toda Courtney se je branil in ni hotel dati nikakih pojasnil, ko ga je polkovnik vprašal. Bil je toliko zvest svojemu prijatelju, daširavno je bil drugače zelo nezadovoljen z njegovim ravnanjem in mu je, ko je prišel k njemu, povedal kar naravno t, da noče imeti prav nič opraviti z njegovo ženitvijo.

— Nočem vedeti, niti kedaj, niti kje bo poroka. Nikakor nočem biti sodeležen kesa, ki sčasoma gotovo pride nad vas.

— Zdi se mi, da imate fikšno idejo o tej stvari, Courtney.

(Pri de še).

PODLISTEK.

Izobčenka.

Kriminalni roman.

iz angleščine prevedel Ivan Dolenc.

*****

— Sladka moja Dora, — je rekel nežno, — svoje matere ne zapustim zaradi nobene bitja na svetu; ne bi mogel. Sedaj je nekoliko huda name, in po pravici, toda ne bo dolgo, da bo drugače mislila o meni in se zopet spravila z menoj. Ko te izpozna, te bo ljubila kakor svojo hčer; boš pač morala nekoliko potrpeti, ljuba moja.

— O, saj rada počakam, da bo le potem vse dobro, — je rekla Dora hvaležno; kajti skrivaj se je zelo bala, da bi gospa Challisova odvrnila svojega sina od nje.

— In, začasno, — je dostavil Pavel po kratkem molku, — mora ostati najina poroka tajna.

— Tajna! Zakaj?

— Iz več vzrokov, ljuba moja, ki ti jih sedaj ne morem pojasniti vseh. Izveš že vse, preden pride dan poroke.

— Naj bo vse tako, kakor želiš ti, —

verno od Pirota, napadla Srbe in jim vzela 6 topov.

SOFIJA, 6. (Izv.) Na timoškem bojišču so Bolgari pri Sv. Nikolaju prisilili drugo srbsko kolono, da se je morala umakniti in so pri tej priliki zaplenili pet topov in veliko množino municije.

Rumunija proti Bolgarski.

BUMAREST, 6. (Izv.) Mobilizacija se hitro in točno izvršuje. Več trgovin in bank je ustavilo svoj obrat, v Bukareštu so tudi izvoški ustavili svoj promet.

DUNAJ, 6. (Izv.) Iz oftljznega vira se poroča: Šanse za sporazum med Bolgarsko in Rumunijo so se od večer naprej poslabšale. Bolgarska se odločno upira ustreči rumunskim zahtevam in sicer na priložnostno gorjanje Rusije.

Statistika srednjih šol na Slovenskem in v Istri.

Po letnih izveštjih.

Splošen pregled.

V ozemlju, kjer prebivamo Slovenci, je bilo v šolskem letu 1911/12. 32 srednjih šol s 354 razredi, 11.845 javnimi in 345 privatnimi učenci in učenkami. Gimnazij je 22, realk 9, en zavod (deželni italijanski v Pazinu) pa ima prve štiri razrede realno-gimnazijske smeri, višje tri razrede pa realčne. Izmed gimnazij je ena (Beljak) na prehodu iz humanistične v realno, tri so realne (dve italijanski: Pazin in Pulj, ena hrvatska: Volosko-Opatija), na 4 gimnazijah pa obstoje paralelke realno-gimnazijske smeri (nemške v Celovcu in Trstu, italijanske v Gorici in Trstu).

V celem je bilo 212 humanistično-gimnazijskih razredov s 6641 učenci, 34 realno-gimnazijskih razredov z 1160 učenci in 108 realčnih razredov s 3389 učenci. Na Kranjskem in Spodnjem Štajerskem ni nič realno-gimnazijskih razredov, na Koroškem jih je 10, vsi ostali so na Primorskem, zlasti z italijanskim učnim jezikom jih je 17.

Celotno število gimnazijcev v tem ozemlju je bilo koncem šolskega leta 1909/10: 6831, l. 1910/11: 7249, narastlo za 6·12% v l. 1911/12 pa 7692, narastlo za 6·11%.

Število realcev ne le, da ni v istem razmerju narastlo, ampak je v zadnjem letu celu padlo, l. 1910/11: 3406, l. 1911/12 pa: 3389, torej 0·5% manj. Padanje števila realcev se lahko razlaga nekoliko z ustanovitvijo realnih gimnazij in z otvoritvijo paralelek tega tipa na starih gimnazijah.

Iz naredbenega lista c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk se vidi, da je število gimnazijcev letos zopet naraslo za 589, realcev pa za 329. Vendar definitivni prirastek letos ne bo znoten, ako ga bo sploh kaj, ker približno toliko dijakov med letom izstopi.

Na Kranjskem je l. 1911/12 na 10.000 prebivalcev prišlo 43·7 gimnazijcev in 13·8 realcev, skupaj 67·6 srednješolcev, na Spodnjem Štajerskem 26·0 gimnazijcev in 5·9 realcev, skupaj 31·9, na Koroškem 26·3 gimnazijcev in 9·9 realcev, skupaj 36·2, na Primorskem 34·8 gimnazijcev in 23·4 realcev, skupaj 58·2. Za vse v državnem zboru zastopane kronovine pride letos na 10.000 prebivalcev 37·9 gimnazijcev in 17·4 realcev, skupaj 55·3 srednješolcev. Kranjsko ima relativno več gimnazijcev, nego je povprečno v celi državi, Primorsko več realcev. Relativno število srednješolcev je na Kranjskem in Primorskem večje nego povprečno v celi državi, največ vsled velikega števila nemških in italijanskih dijakov, na Koroškem in Spodnjem Štajerskem pa je manjše zlasti zaradi majhnega števila slovenskih dijakov.

Na teh srednjih šolah je poučevalo 658 učnih moči za glavne ali obvezne predmete in sicer 481 ravnatelj, definitivno ali provizorno nameščenih profesorjev ter 177 suplentov in asistentov.

Največ učencev (911), učiteljev (39) in razredov (23) je imela gimnazija v Gorici, iz katere bi se lahko napravili 3 zavodi, kar se bo v doglednem času menda tudi zgodilo. Najmanj javnih učencev med popolnimi gimnazijami je imela nemška v Ljubljani (149), tik za njo je bila gimnazija v Kočevju (157), potem hrvatska v Pazinu (160). Vsaka teh osemrazrednih gimnazij je imela manj učencev nego samostojni gimnazijski razredi z nemško-slovenskim učnim jezikom v Celju v štirih razredih (165), nemška gimnazija v

Pulju pa samo 2 več (167). In vendar ni mogoče doseči razširjenja teh celjskih razredov v popolno samostojno gimnazijo. Zdaj so ti razredi samostojni samo v pedagoškem oziru, administrativno pa spadajo pod ravnateljstvo celjske velike gimnazije.

Najmanj učencev na enega učitelja je prišlo v Kočevju (8·7), potem na nemški gimnaziji v Pulju (9·3), na hrvatski gimnaziji v Pazinu (9·4), na nemški realki v Pulju (10·4), na nemški gimnaziji v Ljubljani (11·5) i. t. d. Najmanj javnih učencev v enem razredu je bilo na nemški gimnaziji v Ljubljani (povprečno 18·6), potem v Kočevju (19·6), na hrvatski gimnaziji v Pazinu (20), na nemški gimnaziji v Pulju (20·9), na tamošnji nemški realki (22·1) i. t. d. Na teh zavodih so torej vladale najugodnejše razmere za uspešen pouk.

Najvišja povprečna števila v obeh ozirih izkazuje med gimnazijami goriška, med realkami v enem oziru nemška v Trstu, v drugem pa prva italijanska v Trstu (v Vodovodni ulici). Na gimnaziji v Gorici sta dva slovenska oddelka I. razreda imela v začetku leta 157 javnih učencev, torej toliko, kakor cela kočevska gimnazija. In teh 157 učencev se je stlačilo v dva oddelka, čeravno jih je bilo skoro preveč za tri oddelke. Potem ni čudo, da je iz enega teh oddelkov med letom izstopilo 14, iz drugega pa celo 20 učencev — več ko četrtina. Tako se je prejšnja leta postopalo s slovenskimi oddelki v Mariboru, kjer je l. 1899. bilo v enem slovenskem oddelku I. razreda 80, naslednja leta pa 72, 72, 73, 64 učencev. Bolje bi bilo, določiti „numerus clausus“ ter sprejeti določeno število najboljših učencev izmed prijavljenih. Vsaj s temi bi se moglo uspešno delati v šoli.

Zelo pojema poset idrijske realke; v šolskem letu 1909/1910 je imela 243 dijakov, 1910/11 209 javnih in 11 privatnih, lani 174 javnih in 12 privatnih, letos že samo 158 učencev. Vzrok je iskati deloma v šolnini, ki se je uvedla s podržavljenjem, docim prej mestna občina ni pobirala šolnine. Drugi vzrok pa je ustanovitev novih slovenskih gimnazij, kakor v Št. Vidu in zlasti slovenskih oddelkov v Gorici. Iz zadnjega vzroka pojema tudi število slovenskih in italijanskih dijakov na goriški realki.

Učni jezik.

Učni jezik je na 11 gimnazijah in 6 realkah nemški, na 3 gimnazijah in 3 realkah italijanski, na 2 gimnazijah hrvatski, na 1 gimnaziji (Št. Vid) slovenski, na 4 gimnazijah in 1 realki slovenski in nemški. Razen tega so slovenske in italijanske paralelke na nemški gimnaziji v Gorici, z nemškim in slovenskim učnim jezikom paralelke na gimnaziji v Mariboru in samostojni gimnazijski razredi v Celju.

Izpremembe v šolskem letu 1911/1912 glede učnega jezika so sledeče: Slovenska gimnazija v Št. Vidu je dobila 7. razred, slovenska paralelka v Gorici 2. razred, istotako tamošnja italijanska paralelka; italijanska realna gimnazija v Pulju je dosegla 5. razred, druga italijanska realka v Trstu 6. razred, hrvatska mala realna gimnazija v Voloskem-Opatiji 3. razred. Na slovensko-nemških gimnazijah na Kranjskem se je slovenski učni jezik razširil v matematiki do 6., v verouku do 7. razreda; nemški učni jezik je ostal pri latinščini, grščini in zgodovini od 5., pri matematiki in fiziki od 7. razreda naprej, pri verouku samo v 8. razredu, pri nemščini pa v vseh razredih.

Na idrijski realki se je slovenski učni jezik na novo uvedel pri francoščini v 4. razredu, pri zemljepisu v 3., pri matematiki v 2. in 5., pri prirodopisu pa v 6. razredu. Vse drugo je ostalo neizpremenjeno.

O pouku slovenščine in hrvaščine.

Naravno bi bilo, da na materinem jeziku sloni vsa izobrazba — pri drugih narodih tudi je tako — in ravno na zrelostno nalogo iz učnega jezika, ki je pri drugih narodih seveda materin jezik, se po novjših predpisih polaga največja važnost. Pri nas ni tako.

Na nekaterih zavodih so učenci po dveh in več razredov pri slovenščini združeni v en oddelek. To je umevno in upravičeno v Kočevju, Ptuj, Beljaku, Št. Pavlu in v nižjih razredih nemške gimnazije v Celju, kjer je res zelo malo število dijakov slovenske narodnosti. V Kočevju so v letu 1911/12 bili samo 3 oddelki, ker ni bilo

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij
:: Paolo Gastwirth ::
TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)
Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

A. Bambič (prej Jakob Bambič, Trst, ulica Cologna 9.)
Zaloga vsakovrstnega blaga
 za vsako gospodinjstvo na debelo in drobno.
Zaloga otrobov, koruze in moke
 ter različnih jestvin. Se priporoča udana
 Svoji k svojim!
A. BAMBIČ.

Prva kranjska mizarska zadruga
 v Št. Vidu nad Ljubljano
 vpisana zadruga z omejenim jamstvom nasproti postaje Vižmarje
Mizarska delavnica s strojnim obratom na električno silo.
 Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših. Nizke cene, brez konkurence!
Izdeluje vsa pohištvena in stavbena dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe.
Zaloga v Št. Vidu nad Ljubljano
 Filijalka v Ljubljani, Dunajska c. 28.
 Ceniki na razpolago. — Proračuni in načrti — — — brezplačno. — — —

Odprta je nova mesnica
v Rojanu, ul. Apiari 5
 (za cerkvijo)
 Prodaja se govejs, telečje meso po K 1·60, 1·80, brez kosti 2·40 in kostrunovo meso ter perutnine. — Vampe po 35—40 stot. kigr. Cene nizke.

Dr. Pečnik
 Dr. PETSCHNIGG
Trst, via S. Caterina št. 1.
 Zdravnik za notranjo (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in špecialist za kožne bolezni (spolne) bolezni: 11—1 in 7—7.

Čevljarnica „Alla Sartorella“
se je preselila
 iz ulice Barleria vecchia št. 15
v ul. Arcata 5
 v isti hiši.

Alojzij Povh
 slovenski urar in zlatar
V TRSTU
 ulica del Rivo št. 26
 (na trgu pri Sv. Jakobu)

Moj zobotehnični laboratorij ostane od 3. julija do 3. avgusta zaprt.
RUDOLF SCHULTZE,
 koncesioniran zobotehnik
 Trst, ul. Sette Fontane 2, II.

Novo pogrebno podjetje, Trst
 (vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)
Prevoz mrličev na vse kraje
 Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opština št. 170; T. VITEZ v Nabrožini na trgu pri cerkvi; A. JAMŠEK, pri Orehu (Nehore); F. BRNETIČ v Škodnju. Zaloga pristnih voščenih sveč lastnega izdelka.
 Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih. Krasnica izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan, obleke, obuvale itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence poštebna točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj H. ŠTIBILJ

R. Gasperini, Trst
 Telefon št. 1974. **špediter** Via Economo št. 10.
Prevozno podjetje
 Sprejema razcarinjanje vsakega koli blaga iz mitnic, dostavlja na dom.
POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.
Zastopstvo trvdke „Cement“
 Tovarna cementa „Portland“ v Spljetu.
PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

DARUJTE ZA „DIJAŠKO KUHINJO“

dovolj Slovencev za določenih 5 oddelkov. Neopravičeno pa je to druženje raznih razredov v oddelke na gimnaziji v Celovcu, kjer je v I. razredu 17, a najmanjše število je 6 Slovencev v enem razredu. Ako je bilo vredno za 7 učencev v Kočevju lani vzdrževati celosmi razred, za isto število v Celju pripravljajni razred, na realki v Mariboru za 5 učencev imeti dva oddelka prostega predmeta latinščine po 3 ure na teden: potem je tudi vredno na gimnaziji v Celovcu poučevati obligatno slovenščino za vsak razred posebej tembolj, ker je slovenščini tam odmerjeno minimalno število ur po 2 na teden.

Prava pastorka je slovenščina na realkah v Mariboru in Celovcu, kjer je relativno obligaten predmet v nižjih razredih. Učni jezik za slovenščino je nemški, tudi za Slovence, ki se učijo skupaj z Nemci. Učne knjige za slovenščino so nemške.

Deloma nemški učni jezik za slovenščino je tudi v Beljaku, kjer se Slovenci 1. razreda učijo slovenščine tudi skupaj z Nemci.

Zrelotna naloga iz slovenščine se je pisala na gimnazijah: Kranj, Ljubljana I. in II., Novo Mesto, Celje, Maribor, Beljak, Celovec, Št. Pavel in Gorica ter na realkah: Idrija, Ljubljana in Gorica, povsod po 3 naloge na izbero, le na ljubljanski realki samo ena naloga, menda zato, ker imajo Slovenci na ljubljanski realki slovenščino namesto laščine, iz laščine pa se tudi daje samo ena naloga. Toda to ni pravično. Naloga iz laščine je bila prevod iz laščine v nemščino, kjer je treba pokazati le nekaj jezikovnega znanja. Slovenska naloga pa je prosta in zahteva spretnost v rabi jezika, poleg pa tudi stvarno znanje ter kot taka že dokazuje duševno zrelost kandidato, znabiti bolj kakor naloga iz tujega učnega jezika. Zato bi kandidat pri njej tudi moral biti deležen iste ugodnosti, da si lahko po svojem okusu izbere nalogo iz treh podanih.

(Dalje.)

Domače vesti.

Danes ob 8 zvečer se vrši 27 redni občni zbor moške podružnice CMD. Člane opozarjamo, naj se udeležijo tega občnega zbora v največjem številu. Občni zbor se vrši v slovenski šoli na Acquedotto.

„Morte ai ščavi!“ Kako neizmerno sovraštvo je vzgojila proti nam Slovincem laškoliberalna kamora s svojim večnim hujškanjem, kaže najbolje to, da ne samo moški, temveč tudi ženske kar besne proti vsemu, kar je slovenskega, in nas ometavajo z najgršimi psovki. Da, marsikaterikrat so celo ženske hujše nego moški. Jako značilen je v tem pogledu sledeči slučaj.

Nekje je bil do predkratkih za vratarja neki Italijan, menda renjoklo, ali kaj podobnega, kar se je tudi poznalo v hiši: nesnage je bila povsod več ko preveč. Hišnemu upravitelju se je končalo zdela stvar le prenesna, in odslavlil je laškega vratarja ter sprejel Slovence. Hiša je danes popolnoma drugačna — čista in snažna. Ali to pa nikakor ni bilo prav laškim stanovalcem v hiši, katerim je menda ljubša laška nesnaga kakor pa slovenska snaga, in našla se je v soboto ponoči neka ženska, ki je v svojem sovraštvu do Slovencev šla in napisala v velikih črkah na zid v veži zgoraj navdane besede: „Morte ai ščavi!“ — in poleg tega pomazala tudi stopnice s črnolom, da bi se tako maščevala nad Slovence, ki so tako predrzni, da gredo čistit za Lahi njihovo grdobno.

Da! „Morte ai ščavi!“ — tega bi se dalo našim tržaškim kamoraškim zagrizencem, da bi gospodarili potem nemoteno prav po kamoraško v Trstu, samo pozabljajo nekaj, kar se zgodi potem tako gotovo, kakor imajo za to gotovo najboljši dokaz tamkaj, kjer so sami gospodarji, v tržaškem — Starem mestu, kjer je nakopičeno toliko pristne laške nesnage in grdobe, da bi bilo treba ne enega, temveč cel regiment Herkulov, da bi očistil ta Avgilev hlev. Torej le „smrt Slovincem“ in proč z njimi iz Trsta, potem se gospodje Lahi lahko zanesejo, da se zaduše v jem lastnem biatu.

Tržaška mala kronika.

Trst 6. julija.

Nesreča pri delu. V ladjedelnici pri S. Roku je ponesrečil 54 letni Artur Drioli, ki je delal pri gradnji nekega novega parnika. Stal je na odru, a se je napačno obrnil, izgubil ravnotežje in padel v globlino. Padeč je bil tako hud, da so se Driolija pretresli možgani in je zadobil težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Prav malo je manjkalo, da se tudi v čistilnici riža ni pripetila velika nesreča, ki bi bila zahtevala človeško žrtev. Težak Ivan

Klarič se je namreč preveč približal strojem in pograbil ga je jermen in potegnil s seboj v zrak. Na Klaričev krik so mu prhiteli tovariši na pomoč in so prerezali jermen ter tako še pravočasno rešili Klariča gotove smrti. Nevarnih poškodb Klarič ni dobil, a vzlic temu so ga odpeljali v bolnišnico.

Zaradi nesročno ljubezni je izpila komaj 16 letna Umberta Fabris, stanujoča v ul. Bonomo št. 12, nekaj karbolne kiseline, ker se je hotela za vedno posloviti od tega sveta. Ker se jej je pa v zadnjem trenutku zazdelo slovo le pretežno in menda tudi prezgodnje, je začela klicati na pomoč. Poklicali so zdravnika rešilne postaje, ki jej je izpral želodec in jo rešil. Prepričan smo, da bi takim mladim smomorilkam prav posebno deli gorki obkladki z leskovim mazilom.

Tržaška „mularija“ pač res gotovo nima para na vsem svetu. Kar vse uganjajo ti paglavci, ne da bi se kdo brigal zanje, seveda najmanj pa njihovi zanikrni starši, presega že vse meje. So nekatere ulice, ki so takorekto pravcavo bojno polje teh pridaničev in kjer ni varno pred njimi in njihovo zlobnostjo prav čisto nič. — Tako je n. pr. ulica Pondares od jutra pa vse tja do polnoči toišče mularije za njena najpredrzejša pobalinstva. Tu ti brez ozira na ljudi, ki prihajajo po ulici, premetavajo nogometno žogo in pobijajo okna, tam ti trobi eden na trobento ves dan, da morajo boleti ušesa vsakogar, ki ni gluhi, drugje ti zopet uganjajo razne nesramnosti med seboj, da človek ne sme pustiti otrok k oknu itd. A bognejad, da bi jim človek kaj rekel; tako grdihi, omazanih psovki ne čuješ niti v najgrši staromestni ulici iz ust najbolj zastarelih grešnikov in grešnic, kakor jih čuješ tu iz ust deset do petnajstletnih smrkavcev, ali celo tudi mlajših.

Kakor rečeno, se starši popolnoma nič ne brigajo za to, kaj počno njihovi otroci, oziroma jim le še pomagajo psovati, če je končno le komu preveč ono razsajanje ter na ta ali oni način posvari razgrajče. Nujno bi bilo torej potrebno, da bi vsaj policija posvečala nekoliko več pozornosti takim ulicam in skrbeli tamkaj za mir in red, do katerega imajo stanovalci v takih ulicah prav toliko pravice, kakor pa ona gospoda na Corsu in drugih „boljših“ ulicah. Naj na Corsu le kdo nekoliko glasneje kihne, je hitro pripravljen redar, da bi ga aretiral, medtem ko nemoteno drugje lahko razsaja mlado in staro vse tja čez polnoč, celo do dveh in še dalje, pa ga ni živga krsta, ki bi napravil mir in red. Zdi se nam, da bi bilo mnogo primerneje, da bi nekateri gospodje stražniki raje tu nekoliko popazili, kakor pa da Slovence, ki jih opozarjajo na njihovo dolžnost, pošiljajo v „meloro“. Tu imajo dovolj „maldette razze“, nad katero nal bi se znašali, ne pa nad mirnimi Slovinci. Upamo, da bo slavna policija tudi tu storila svojo dolžnost, kakor jo le prerada stori kje drugje, kjer bi je morda bilo treba. Upamo, da se razumemo!

DAROVI.

— Pri „otroški veselici“ na Vrdelci dne 22. junija so preplačali vstopnino sledeči gg.: Zofija Višolovec, Ivan Godina, klep, Lavrika Anton, Josip Furlani, Angela Jurkič po 1 K. Franjo Škočir, Jakob Tominc po 2 K. Franica Škočir 80 st., Franjo Godina, N. Trampuš, Peter Rebek, Ivan Godina, Josip Jaklič, Anton Baretto, Josip Negode, Fran Baretto, Ivan Taučer, Ivan Baretto, Albert Godina, Anton Godina, Stanko Godina po 60 stot.; Josip Godina, Andrej Rebek, Antonija Godina, Alojzija Baretto po 40 stot.; Josipina Majcen, N. N., Rafaela Jurkič, N. N., N. N. po 20 stot. Dalje je darovala gospa Marica Furlani škratci biškotov za pogoščenega otroka in g. Ivan Kocjan pekar na Vrdelci 4 štruce maslenega kruha. Srčna hvala vsem darovalcem, in vsem onim, kateri so kolikaj pripomogli pri tej veselici!

— Za St. Jakobskega Sokola so darovali: „Trgovsko obrtna zadruga“ Trst 50 K; narodni klub „Triglav“ 41 K; obitelj Pavel i Dragotin 10 K; po 3 K gg. dr. Merhar, svetnik W. in Gerdolj Tereza, cvetilčarka pri Sv. Ivanu; po 2 K gg. Babič Ivan gostilničar, Stepančič Vekoslav, Prelog Josip, Jakob M., Prelog Ivan; Četnik Martin 5 K; Radoničič E. K 150; po 1 K gg. Kompara Rudolf, Leutič Frano, dr. Frano Bosilč Bruk, dr. Josip Giacomi, Bratuž Peter, Čebobin Ljubomir, inž. Rus, Kreševič Ante, Može Peter; po 50 st. gg. Matej Nabergol, Ivančič A., Klun Josip, Zupan Franc, Zajc Marija, Stefančič Fran, Šera Josip, Pahor A., N. N., Pečar Josip, Svab Miloš, Podbršček, Bratič, Bolonič Ivo, N. N.; Fabjan 40 st., N. N. 30 st., Petrovič 20 st. — Za paviljon na veselici dne 15. junija so darovali: g. Rožanc 1 škatljo čokolade, ga. Marija Babič 1 stekl. likerja, Kobal Ant. 1 stekl. marsale in 1 stekl. vermouta, Kocjan Ivan 1 stekl. malage in škatljo biškotov, Mahne po stekl. cipra, vermouta in tamarinda, Mavrič 2 škatljo čokolade, Verh 1 stekl. malinovca, Josip Prelog 1 škatljo mila, Jakob M. 1 stekl. cipra, 1 marsale in 1 vermouta, Gombač I. trgovec 1 stekl. marsale, Zidar Gregor 2 stekl. refoška, Gombač gostilničar 2 stekl. refoška, Tonazič 2 zavitka čokolade, ga. Peganova 1 stekl. cipra in 1 marsale, gđ. Heren 1 servis. — Brat Rom Ivan nabral na veselici dne 22. m. m. v Barkovljah K 3:30, katere so da-

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vira. Besede. Manjše tiskane besede ankrat več. Najmanjša priložnostna do vira. Plača se takoj kasarstvenemu oddelku.

Inteligenten in učen, priden in pošten državni uradnik v pokoju, popolnoma vešč srbsko-hrvaškega jezika v govoru in pisavi, tudi cirilice, išče službo kot dopisnik, knjigovodja ali slično v Trstu ali zunaj Trsta. Govori in p še tudi laški, nemški in angleški. Ne zahteva velike plače. V Trstu prevzame tudi poldnevno službo, ali službo na ure. Ima dobra spričevala in reference. Prijazne ponudbe pod „Uradnik v pokoju šte v. 1422“. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti pod isto številko. 1422

Učenca za brivsko cbrt išče brivec Rojic Acquedotto 20. 1476

Odda se pri Lovcu hiša z zemljiščem in vlogradom ali pa samo stanovanje. - Priglasiti se Sv. Ivan 1183. 1477

Prodajo se dve kozi vsaka z enim mladim. Zgoraja Greta 346. 1476

Letoviščniki. V restavraciji Stare pri postaji Stanjel - Kobdilj oddajo se sobe za letoviščnike. - Jamči se za dobro postrežbo. 1473

Pianino črn nov se proda po jako ugodni ceni ali zamenja — Belvedere 57, II in v ul. Fornace 8. 1478

Mizarje iščem ulica Giorgio Vasari 9-11 dvorišče. 1459

Odda se lepa meblovana soba takoj. - Ulica Toro 5, III., vrata 8. 1454

Odda se takoj soba z 2 posteljama pri slovenski družini, ul. Barriera vecchia št. 22, IV. na desno. 1311

Priporočja se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel „Pri zlatem Jelenu“ v Gorici. Cene zmerno. 1252

Mlad pošten, čevljarski pomočnik dobi takoj službo. Mešano delo. — Ravbar Albert, Prosek 242. 1456

Meblovana soba se odda po nizki ceni. Trst, ulica Baccacio št. 16, I. n. 1450

Mizarski mojster VINKO PERIČ in izdeluje vsakovrstna mizarska dela. Delavnica Via Madonna 8. (1492)

200 / dobrega pastel ziranega mleka ima dnevno takoj za oddat. Tudi proti pogrdbi za vse leto. — Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti št. 1431. 1431

Proda se črno istrsko vino po 34 kron hektoliter. Vzorec se dobi pri Josipu Leben, ulica della Guardia št. 21, vrata 3, Trst. 1474

Proda se knjige za nemško deklisško trgovsko šolo. - Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 1476

Postrežnico za nekaj ur popoldne (in dopoldne se išče. Naslov: ulica Luigi Galvani št. 1. 1444

Priporočljive tvrdke.

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gosposke ulica 7. 4444

Ivan Senica urar, Trst, ul. Belvedere št. 65. Popravlja vsakovrstne ure z garancijo po najnižjih cenah.

Olje, kis, milo. **FR. BIAGGINI**, Trst, ulica Istria št. 21. Prodaja olja, kisa, mila iz drugo. 358

Urnina in zlatarna v Trstu, ul. Settefontane št. 10. Po najnižjih cenah se popravljajo ure in zlati predmeti. Popravljajo se budilnici z garancijo po K I. — Caio Squadrani. 908

Sivilje. **A. RIEGER**, Trst, Via Barriera v. 33, vrata 13. Damska krojačnica. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerno.

Odhajanje in prihajanje vlakov od 1. majnika naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

C. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

- 5.00 B Herpelje, Pula in medpostaje.
- 5.50 M do Poreča in medpostaje.
- 5.40 O do Gorice in medpostaje (Ajdoščina).
- 7.35 O Herpelje-Divača-Ljubljana-Dunaj in medp.
- 7.40 B Gorica, (Ajdoščina), Jesenice - Celovec - Dunaj-Praga-Dečin-Beljak-Berlin - Monakovo in medpostaje.
- 8.45 B Gorica-Celovec-Dunaj-Praga-Berlin.
- 9.05 O Gorica-Jesenice - Celovec-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Dunaj in medpostaje.
- 9.10 O Herpelje, (Rovinj), Pula in medpostaje.
- 9.15 M le do Buj in medpostaje.
- 11.05 B Gorica-Celovec-Solnograd-Curich-Pariz.
- 12.48 O Gorica (Ajdoščina) Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec in medpostaje.
- 2.40 M do Poreča in medpostaje.
- 4.15 O Gorica - Jesenice - Trbiž - Ljubljana - Beljak - Celovec - Dunaj.
- 4.42 O Herpelje (Divača-Dunaj) - (Rovinj) Pula in medpostaje.
- 6.00 B (Turški ekspres) Gorica-Jesenice-Ljubljana-Beljak-Inomost-Monakovo-Pariz in medp.
- 7.35 M le do Buj in medpostaje.
- 7.40 O do Gorice in medp. (Ajdoščina).
- 8.24 O Herpelje (Divača-Ljubljana-Dunaj) Pula in medpostaje.
- 8.40 B Gorica-Jesenice-Beljak (Monakovo-Berlin), Celovec-Dunaj-Lince-Praga-Dečin.
- 10.39 O Gorica, Jesenice, Beljak, Inomost, Monakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

- 2.15 O Herpelje-Divača.
- 2.20 O v Gorico.

Prihod v Trst.

- 6.05 O Iz Dunaja, Solnograda, Celovca, Monakova, Inomosta, Bolcana, Beljaka, Ljubljane, Jesenic, Gorica.
  - 7.10 O Iz Dunaja (čez Divačo—Herpelje).
  - 7.23 O Iz Gorice (Ajdoščine).
  - 8.25 M Iz Buj (in medpostaje).
  - 9.01 B Iz Berolina, Draždan, Linca, Dunaja, Celovca, Beljaka, Jesenic, Gorice (in Ajdoščine).
  - 9.35 O Iz Pule (Rovinja).
  - 10.10 O Iz Jesenic, Gorice in medpostaj.
  - 11.25 B (Turški ekspres) iz Pariza-Monakova-Celovca-Dunaja-Linca-Jesenice-Gorice.
  - 12.40 M Iz Poreča in medpostaj.
  - 2.00 O Iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, Gorice, (Ajdoščine) Berolina, Draždan, Praga, Dunaja.
  - 3.41 O Iz Pule, (Rovinja), Herpelj in medpostaj.
  - 4.32 M Iz Buj in medpostaj.
  - 4.35 B Iz Pariza, Curicha, Inomosta, Gorice.
  - 7.00 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Jesenic, Gorice.
  - 7.05 O Iz Pule, (Rovinj), Herpelje, Divača, Dunaj.
  - 7.30 B Iz Berolina, Draždan, Praga, Linca, Dunaja, Celovca, Inomosta, Beljaka, Jesenic, Gorice, (Ajdoščine).
  - 8.14 B Iz Berolina, Praga, Dunaja, Celovca, Monakova, Gorice.
  - 10.00 M Iz Poreča, Buj, Kopra.
  - 10.26 B Iz Pule (Rovinja), Dunaja (čez Divačo).
  - 11.16 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorice.
- Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:
- 9.36 O Iz Gorice.
  - 9.41 O Iz Divače, Herpelj.

GOSTILNA

All' Antica Pompel TRST

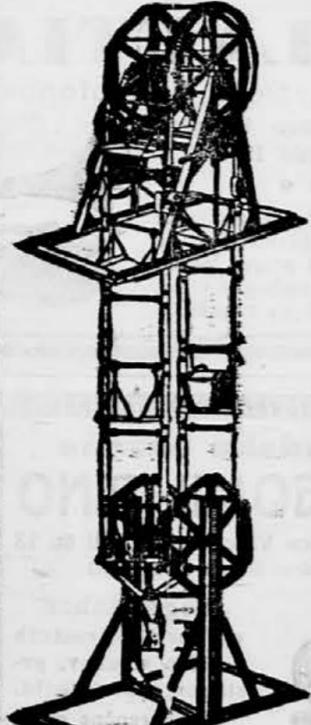
Goldoni in na istem trgu se nahajajoča se toplo priporoča **CAFFE GOLDONI** slovanskemu občinstvu za oblen obisk. *Fran Marinko.*

Poizkusite si nabaviti črevlje v trgovini

Nuova Calzoleria Moderna

Trst, ul. ca Barriera vecchia št. 19

rejšje nabaja gotovo velika izber čevljev za moške, ženske in otroke po zelo znižanih cenah. Specijaliteta: elegantni črevlji za dame v vseh najnovejših oblikah.

Mehanična delavnica

F. Miheučič & F. Venutti :

Trst, Via Tiziano Vecellio 4.

Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in nafto. - Industrijalne instalacije vsake vrste: mline, stiskalnice in št. stitnice. - Specijaliteta žag za kamnje, stiskalnice za grozdje; stroji za obdelovanje lesa - Izdelovanje oblik in usorcev za testenine in biškote. - Zaloga novih in starih motorjev, brizgalnic, strojev za vzdrževanje sidarskega materiala, mletje kave, drož in drugih tehničnih predmetov. - - -

rovali po 20 st. gg.: Zupanc Fran, Gruden Fran, Peršolja Fran, Orel Josip, Bonano Ignac, Putula Karel, Demcize Ivan, Hafner Ivan, Kočevar Ciril, Kobal Ivan, Likan Antoa; po 40 st. Ukmar Alojz in Vouk Anton; Flajban Josip 30 st. Srčna hvala!

Vesti iz Goriške.

Vališki shod v Štanjelu. Včeraj se je vršil v Štanjelu mnogobrojno obiskan shod neodvisnih volilcev, sklican po tomajskem županu g. Vranu. Predmet shoda so tvorile deželnozbornske volitve na Goriškem, ki pričnejo prihodnjo nedeljo. Poleg obeh že proglašanih neodvisnih kandidatov za splošno kurijo, gg. Miklavica in Kovača, je bil kot tretji soglasno n z velikim odobravanjem proglašen za kandidata [gosp. državni poslanec dr. Gustav Gregorin. Za kmečke občine na Krasu sta bila proglašena svetnik Dominko in dr. Gregorin. Natančneje poročilo o tem izbornem uspelem shodu, na temem je nastopilo več govornikov, priobčimo jutri.

Gorica. — Zlet GSŽ v Podgori je uspel zelo dobro. Nastopilo je nad 150 telovadcev, 26 članic in 44 moškega naraščaja. V sprevedu je bilo približno 300 Sokolov, med njimi zastopstvo Slovenske Sokolske Zveze (bratje Kajželj, tajnik SSZ, Drenik, podnačelnik SSZ in Boltavzar) ter 25 članov TSZ s praporjem in župnim starostom bratom dr. Wilfanom in podstarostom Tržaškega Sokola, bratom dr. Slavikom na čelu. Obširneje bomo poročali.

Iz Krmina: V proslavo slovanskih blagovestnikov so darovali za CMD sledeči gg.: po 5 K. svetnik Mašera Alojzij, Erzetič Anton; po 2 K. v.: družina Almanaova; po 2 K.: Spiller Evelina, družina Devetakova, Kalčić Ivan, Lapajna Alojzij, Raubar Jospina, Ferfila Marija, Res Marija, Erjavac Ljudmila; po 1 K.: Ribičič Josip, Kavš Josip, Gaberjevič Josip, Gajela Ivanka, N. N.; po 40 v.: Wergles Helena, Renčelj Josip; po 20 v.: N. N. Nabralo se je 34 K. Zivelji zavedni krminski Slovenci!

Porotna razprava. — Finžger oproščen. Pozno ponoči v soboto, ali pravzaprav že proti jutru se je končala porotna razprava proti Finžgerju in Rosini. Porotnikom ste bili stavljeni za oba obtoženca po dve glavni vprašanji in sicer za Finžgerja na uradno poverjenje in zlorabo uradne oblasti, za Rosino pa na goljufijo in ponarejanje uradnih listin.

Porotniki so za Finžgerja zanikali prvo vprašanje z 12 „ne“, drugo pa z 8 „ne“ proti 4 „da“, za Rosina pa so zanikali prvo vprašanje z 10 „ne“ proti 2 „da“, potrdili pa so drugo vprašanje z 8 „da“ proti 4 „ne“.

Sodni dvor je z ozirom na ta porotniški pravorek o p r o s t i l Finžgerja krivde in kazni, obsodil pa Rosina v osemmesечно težko ječo, poostreno z enim trdim ležiščem vsak mesec; preiskovalni zapor se mu je vstrel v kazen.

Mnogobrojno občinstvo je ob proglasitvi oprostilne razsodbe za Finžgerja začelo plaskati in klicati „živio Finžger!“

Tako se je torej končala ta razprava, ki je dvignila toliko prahu na Goriškem. Oproščencu, ki je vedno in povsod veljal za moža poštenjaka in je bil kot tak tudi splošno spoštovan ter ga v vsej tej stvari zadeva morda le krivda, da je bil predobber in prezaupljiv, moremo le odkrito čestitati.

Vesti iz Istre.

Iz Rakitovca. V zadnjem našem dopisu smo pojasnili zadevo naše ceste na podlagi odgovora poslanca g. Josipa Pangerca. Ostaja nam pojasniti še na odgovor občana iz Črnikala, priobčenega v 126. št. cenjene „Edinosti“. Ker je zadeva znamenita za mnogo vasi, prosimo da nam zopet dovolite prostora, da tudi to stvarno pojasnimo.

Črnikalski občan nam očita, da nismo povedali, katere vasi plačujejo v zalog za nameravano cesto in da vasi Gabrovica, Osp in Mačkoviče ne plačujejo nič. Mi nismo res tega navajali, a nikako čudo ni, če vasi Gabrovica, Osp in Mačkoviče ne plačujejo, ker jim vedno odrekate to cesto, in kdo je toliko neumen, da bi plačal za ono, od česar ne bo imel koristi. Spoznajta splošno korist in določite, da gre cesta po projektu, ki ga mi zagovarjamo, pa bodo plačevale radovoljno tudi omenjene tri vasi. Tudi občan ni dovolj natančen in nam ni povedal, koliko odstotkov plačuje vsaka vas; kajti ko plačujejo nekatere vasi nad 40% plačujejo Črnikal v ta namen le 5% naklado.

Občan trdi, da je poslal istrski deželni odbor svojega inženirja z nalogo, da projektira cesto pod Črnikal, in ne na Katinaro, v Gabrovico in dalje. Zakaj je nastalo to presenečenje? Oni, ki so hodili na občinske stroške okrog deželnega odbora, c. k. glavarstva in c. k. namesništva, so popisovali, da bi bila cesta boljša, ako bi šla na Kalužico, a ko je prišel inženir na lice mesta, se je prepričal o vsem drugem.

Trditev, da je Katinara nižja kot Loka, je bila že ovržena, a bi bilo še bolje, ako bi bila istinita, ker potem bi se dala izvršiti še boljša cesta proti Gabrovici in Ospi. Da bo cesta Loka—Katinara nekaj daljša kot Loka—Kalužica, je gotovo, a koliko, ali 1 km ali 500 m, tega nihče ne ve, ker načrt Loka—Kalužica ni še dovršen. Ravno to, da je cesta Loka—Katinara daljša kot Loka—Kalužica, jej daje prednost, ker to ravno je očito znamenje, da bo cesta tod izvršena bolj položna in radi tega boljša. Občan se ozira samo na dolgost koščka Loka—Katinara, oziroma Kalužica, a noče povedati, da bi bila skupna črta čez Kalužico—Kastelec itd. za 7 km, daljša in to vsled tega, ker je bilo cesto iz Socerba v Dolino raztegniti po ovinkih, ker drugače bi bila še strmejša kot je sedaj. Ako bi veljalo, da je ona cesta boljša, ki je krajša in strmejša, bi ne vedeli, zakaj so naredili toliko ovinkov na glavni cesti in niso porabili stare ceste skozi Črnikal, ki je vendar mnogo krajša? Če bi bila najkrajša črta najboljše, potem ne bi smela iti cesta iz Loke ne na Katinaro in tudi ne na Kalužico, ampak naravnost iz Loke dol k Rižani. Ta bi bila res najkrajša, a še slabjša kot sedanji kolovoz, ker bi bila še bolj strma.

Laško je občanu iz Črnikala reči: „In je na ovinku in vozniku svobodno, da — ne da bi izgubljal najmanjšega časa — krene na cesto čez Kastelec—Socerb—Dolino“. Verujte, da bi bil voznik ravno na tem mestu Ahasver na razpotju; kajti ako se obrne gori proti Kastelec in Socerbu, bi se moral vzdigniti od 270 m na 391 m in potem padati na približno 100 m, tja dol k boljunskemu pokopališču; ali pa naj se obrne proti Gabrovici sedaj, ko je prišel vsaj kakih 50 m previsoko, in naj vozi po vseh onih klancih nad Gabrovico? In kaj bi bilo, ko bi šel iz Trsta proti Loku? Vsa druga je, ako se cesta izvrši iz Loke čez Katinaro. Iz Loke pride skoraj čisto po ravnem do Katinare in proti Gabrovici odpadejo mu vsi klanci nad to vasjo, a onemu, ki se mu ljubi prelaziti čez hriče, ostane še vedno svobodna pot gori proti Kastelec, kajti Kastelec in Socerb imata že svojo cesto, in lahko bi povedali občanu ravno isto, kar nam je on omenil radi Gabrovice in Ospa. Kaj pa ostane onemu, ki bi bil namenjen oziroma bi prišel iz Kopra? Temu bi ne ostalo drugega, kot iz Loke pobrisati po starem kolovozu na Rižano. Dol bi že šlo, a gor ne vemo, kako, ako je kaj težkega na vozu. Ako je cesta izvedena čez Katinaro, bi šel od tam po ravnem v Loko. Res bi to bilo nekaj daljše kot sedanji kolovoz, a še vedno krajši, kakor če bi moral voziti celo tja gor na Kalužico in po tem padati tja dol v Loko, (Konec pride).

LETOVIŠČE Bohinjska Bistrica Bohinjsko Jezero v Triglavskem pogorju, na progi drž. železnice Jesenice—Trst, 3 ure oddaljen od Trsta; alpska klima, izborna voda, stanovanja v gostilnah, vilah in priv. hišah. Ugodne železniške zveze za izlete, gorske ture. Zmerne cene. Informacije in prospekti brezplačno. Prometno društvo v Boh. Bistrici.

HELVETIA Velika zaloga gramofonov Trst, — ulica Barriera vecchia 19. Vedno v zalogi velika izber slovenskih in hrvatskih plošč od kron 250 naprej. Vedno nove plošče najboljših vrst. Gramofoni na obroke.

Ljudska urarna BOGOMIL PINO Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13 (nasproti cerkve sv. Antona botega) Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnic itd. Konkurenčne cene.

Prva in edina pisarna -- v vojaški stvari -- (koncesioniran od a. k. namesništva) Trst, ulica della Caserma 5, II. n. Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novačenja in vojaške službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto proučenj vojaškega značaja — sproščanje od vaj, enoletno prostovoljstvo, ženitve, dosevanje zakonitih ugodnosti glede priselne službe, vnaprejetja v vojaške kole itd. — Pooblaščen je sstopati stranke pred oblastnjami. — Reševanja hitro in točno. — Uradne ure. Ob delavnikih od 9. predpoludne do 7. popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opold.

Zaloga izdelanih oblek Velika izbera vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specialiteta v veznji. — Izbera volnenega blaga. NA OBROKE! in proti takojšnjemu plačilu. Cene zmerne Adolf Kostoris Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad. zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II. Pozor! Skladišče se nahaja v I. nad. ::

Josip Grižon Trst, ulica Belvedere 2. Prodajalna čevljev finih in preprostih za moške, ženske in otroke vseh vrst. — Sprejemajo se naročila po meri in popravki. CENE ZMERNE.

Koncesionirani zobotehnik ALEKS. LUKEŠ Trst, ulica Nuova 13. Sprejema: od 9-12 in od 2-5.

Mizarska delavnica na Bledu z različnimi najnovjšimi stroji, 8 konjskih sil vodne moči, 8 minut od postaje, se pod ugodnimi pogoji prodaja ali da v najem. Hiša s 4 stanovanji razgled na jezero se ceno prodaja. Vsa pojasnila daje IVAN RUS, - trgovec na Bledu.

LA FILIALE DELLA BANCA „UNION“ (Filijalka Banke Union) v Trstu Glavnica in rezervni zakladi K 880 380 000. se bavi z vsemi bančnimi in menjičnimi operacijami. Tekoči računi in računi na bančni ziro v krahah ali v inozemskih vrednostih po jako ugodnimi pogoji po dogovoru. Inkasi efektov, dokumentov, odrezkov in izrebanih sred. Izdaja hranilne knjižice ter obrestuje vloge po 3 3/4 % Bontni davak od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Daje predujme na vrednote in karate parnikov t. t. d. Izdaja in kupuje po dnevnem kurzu (prosto vsakodnih stroškov) menjične vrednote neapeljske banke (Banca di Napoli), italijanske banke (Banca d'Italia) in sicilijanske banke (Banca di Sicilia). Odpira kredite v nozemstvo proti listinam. — Izdaja kreditna pisma. ODDELEK ZA BLAGO. Daje predujme na blago, police, warrante t. t. d. ODDELEK ZA SLADKOR. Uložne knjižice na fiksnem terminu ali dogovorjene prednaznanile Kupo - prodaja na inozemskih vrednost, valut in divis. Prejema in hrani depozite ter jih točno upravlja. Daje predujme na blago, police, warrante t. t. d. Odpira carinske kredite. Kupuje in prodaja blago v komisiji.

ANTON SKERL - TRST mehanik, zaprisežen izvedenec. Trg Carlo Goldeni šte. 10—11, Tel. 1734 Zastopnik raznih tovarn avtomobilov, motokoles itd. Generalni zastopnik tovarne avtomobilov „Ford“. Zaloga avtomobilov, motokoles itd. Napeljava in zaloga električnih zvončkov; prodaja gramofonov, ksenofonov in fonografov. Zaloga priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popraviljanje kivalnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloga pripadkov. Velika centralna garaža, ulica del Banchi 16, vega! ulica Beethoven TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanakop). AVTOMOBILI NA POSODO PO IZMERNI OSELI.

Zaloga dalmatinskega vina lastni pridelek iz JESENIO pri Omišu Filip Ivanišević, Trst ulica Valdirivo 17. Telefon 14-05. — Prodaja na drobno in na debelo. — GOSTILNE: „All' Adria“, ulica Nuova šte. 18 in gostilna-Buffet, Piazza Giuseppina šte. 7, v katerih toč svoja vina prve vrste.

Gostilna „pri Deteljici“ v Trstu, ulica Belvedere 7. Podpisana naznanjam s tem uljudno, da sem prevzela imenovano gostilno, ter se tem potom prav toplo priporočam cenj. gostom. Točila bodem sama pristna vipavska in istrska vina, kakor tudi iziboren kraški teran po najzmernejih cenah; na razpolago so vedno dobra in sveža mrtla in gorka jedila. Posebno se priporočam cenj. gg. uradnikom za abonement na hrano. Z odličnim spoštovanjem ANGELA KJUDER, lastnica.

Nova pekarna in sladčičarna v Trstu A. JERIČ - Trst ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola) Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladčičarno. Dobi se večkrat na dan svež kruh in sladčice. Prepečeni in konfektura. — Likerji in raznovrstno vino v steklenicah.

Predmeti za planince! Kuhalne priprave iz aluminija, planinske steklenice, noži in vilice, planinske palice, priprave za led, železa, snežni obroči, nahrbtniki. Vsakovrstne obleke: Sweater, planinske hlače, gamaše, čepice iz čiste volne, rokavice. Steklenice Helios, več dni gorke in mrzle po 4 krone komad. Modni predmeti za gospode, urajce, ovratnice, zapestnice in nogovice. Za člane športnih in planinskih društev POSEBNE CENE. Sportna trgovina Strukel ulica S. Antonio 12 (nasproti Kred. poslojnj)